

Nr 267.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 210 och 211 i gällande tulltaxa; given Stockholms slott den 18 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. J. Beskow.

Utdrag ur protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Föredragande departementschefen, statsrådet Beskow yttrade:

I skrivelse den 2 februari 1921 har generaltullstyrelsen anförte följande: *Generaltullstyrelsen.*

»Enligt nu gällande tulltaxas i rubrik 210 och 211 upptagna bestämmelser skola skodon — med undantag av skodon med bottnar av trä samt becksöms- och sjöstövlar — förtullas med en tullsats av 6 kronor för 1 kilogram, om de äro tillverkade av skinn, svartfärgade, lackerade eller färgade annorlunda än svart' och med 2 kronor för 1 kilogram, om de äro tillverkade av andra skinn.

Till förstnämnda rubrik finnes fogad en anmärkning av följande innehåll:
Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 227 häft. (Nr 267.)

'Till svartfärgade skinn hänföras endast sådana, där den svarta färgen ej blott utgör ytbetäckning utan nedträngt i skinnet och färgat snittet'.

Tullbehandlingen av skodon har under alla tider ofta varit förenad med svårigheter, då det gällt att avgöra, huruvida ett i skodon ingående skinn vore färgat eller icke. Under normala förhållanden, då skoimporten dels varit av mindre omfattning, dels omfattat företrädesvis finare skodon, hava dessa svårigheter varit jämförelsevis överkomliga och i tvivelaktiga fall, som dragits under styrelsens prövning, har beslut fattats med stöd av den uppfattning, som tillfrågade fackmän efter okulär besiktning av varan tillkännagivit.

Under de sista åren hava emellertid förhållandena avsevärt förändrats, i det hit införts betydande kvantiteter grövre skodon av såväl svarta som kulörta skinn. Införseln hit till riket av skodon under de senare åren framgår av närslutna bilaga 1. De tullbehandlingssvårigheter, som därvid gjort sig kännbara, äro av den allvarliga beskaffenhet, att generaltullstyrelsen med hänsyn till trafikens berättigade krav icke kan underlåta ifrågasätta en revidering av nu gällande bestämmelser.

Vad först beträffar skodon av svartfärgade skinn har den till rubrik 210 fogade anmärkningen, som tydligen tillkommit för att tjäna såsom vägledning vid tullbehandlingen, i stället verkat i motsatt riktning. Bestämmelsen torde hava grundats på en åtminstone inom tullverket förr gängse uppfattning, att den färg, ofta av blåaktig ton, som framträder i snittet av kromgarvade skinn, härrör sig från färgningen. Så läser emellertid icke vara förhållandet, utan uppkommer densamma vid garvningen.

Av olika sakkunniga har enstämmigt förklarats, att beträffande kromgarvade skinn den svarta färgen måste åstadkommas med tillhjälp av anilinfärger och att sålunda alla kromgarvade skinn äro färgade. Den svarta färgen stannar i regel på ytan och nedtränger i skinnet endast där detta är av lösare beskaffenhet, såsom å hals- eller bukdelar. Med den begränsning, som genom bestämmelsen i ovannämnda anmärkning är fastslagen beträffande skodon av svartfärgade skinn, undgå sålunda skodon av kromgarvade skinn, vilka utgöra huvudparten av införseln, praktiskt sett att träffas av den högre tullen och det fåtal skodon, som drabbas därav, äro icke av en kvalitet, som motiverar differentieringen i tullbeskattningen. I tillämpningen förorsakar bestämmelsen även stora svårigheter, enär bedömandet av färgens nedträngning i skinnet blir beroende på tjänstemannens subjektiva uppfattning och skodonen vid undersökningen löpa fara att bliva mer eller mindre osäljbara.

Skulle anmärkningen borttagas och sålunda alla skodon av svartfärgade skinn hänföras till rubrik 210, bortföle visserligen ovan angivna olägenheter, men andra tulltekniska svårigheter skulle uppstå, på vilka det ej torde vara anledning att i detta sammanhang ingå. Dessutom kan erinras, att, under ovan angivna förutsättning, rubriken 210 komme att omfatta även grova arbets- och andra skodon av enklare slag, för vilka tullen skulle komma att ställa sig oproportionerligt hög.

Beträffande skodon av skinn av annan än svart färgtyp må anföras, att med nu i utlandet använda behandlingsmetoder vid skinnberedningen i skodon ingående skinns egenskap av färgade eller icke färgade mycket ofta endast kan utrönas genom kemisk undersökning, varvid den undersökta varan förstöres, ett förhållande, som särskilt i fråga om mindre partier drabbar importören jämförelsevis kännbart.

Även beträffande sistnämnda slags skodon må anmärkas, att, därest — såsom synes sannolikt — syftet med den högre tullsatsen varit att träffa skodon, som

hava karaktären av lyxvara, med hänsyn till den användning, brunfärgade skinn allt mera fått vid tillverkning av sport- och andra grövre skodon, den högre tullsatzen verkar vida utöver vad sålunda kan antagas hava varit avsett.

En granskning av främmande länders tullagstiftning giver även vid handen, att de i skodon ingående skinnens egenskap av färgade eller icke färgade i allmänhet ej lagts till grund för tillämpningen av olika tullsatser och att, där så skett, skillnaden i tullsatserna är avsevärt mindre än hos oss (se bilaga 2).

Det synes sålunda kunna ifrågasättas, huruvida icke en förändring i de nuvarande bestämmelserna i tulltaxan beträffande skodon bör genomföras, och är styrelsen i tillfälle att vid en prövning av denna fråga bidraga med ett belysande materiel.»

I anledning av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om en utredning angående lämpligheten av de nuvarande tulltaxebestämmelserna beträffande skodon av färgade skinn samt till riksdagen ingiva förslag om den ändring, som vid en utredning kunde befinnas erforderlig.

Av den vid skrivelsen fogade bilagan 1 framgår, att importen av de slag av skodon, framställningen avser, under åren 1913—1920 utgjort:

År	Införseln av skodon, hänförliga till:	
	rubrik 210 kg.	rubrik 211 kg.
1913.....	5,804	6,808
1914.....	4,942	13,942
1915.....	2,562	9,678
1916.....	3,411	4,007
1917.....	1,464	266
1918.....	435	174
1919.....	26,350	114,397
1920.....	366,305	276,680.

I bilagan 2 lämnas en översikt över tullagstiftningen beträffande skodon i Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Österrike-Ungern, Schweiz, Italien, Frankrike, Spanien och Amerikas förenta stater. Av denna översikt, vid vars upprättande de under senare tiden i åtskilliga länder vidtagna åtgärder av mer eller mindre provisorisk art för tullsatsernas reglering efter det sjunkande penningvärdet lämnats å sido, framgår, att de slag av skodon, framställningen avser, i Amerikas förenta stater äro tullfria, samt att i de övriga länderna tull utgår i Frankrike och Italien efter par räknat och i övriga länder efter vikt, ävensom att, där i visst land för olika slag av skodon olika tullsatser förekomma, dessa avvägs med hänsyn till de i skodonen ingående materialernas beskaffenhet med undantag för Tyskland och Österrike-Ungern, där differentieringen

är baserad på skodonens olika vikt, med viktgränserna per par satta vid 1,200 och 600 gram.

*Svenska
skofabrikant-
föreningen.*

I anledning av nämnda framställning har svenska skofabrikantföreningen i en den 24 februari 1921 dagtecknad skrivelse framhållit, hurusom av generaltullstyrelsens yttrande framginge, att på grund av den oklara formuleringen av anmärkningen till tulltaxerubriken 210 den svenska skoindustrien beträffande skodon av kromgarvade skinn — alltså boxkalv, boxsidor och chevreau — icke alltid kommit i åtnjutande av det tullskydd, som med tulltaxans bestämmelser avsetts, och ville föreningen i anledning härav instämma i den gjorda hemställan om utredning i ärendet men förutsatte, att utredningen begränsades till ändringar, endast avseende att säkerställa de nuvarande tullsatsernas effektivitet, och att utredning om eventuellt ny indelning eller klassificering skulle anstå till den allmänna tulltaxerevision, som tull- och traktatkommittén hade under förberedning.

*Tull- och
traktatkom-
mittén.*

Tullavdelningen inom tull- och traktatkommittén, som anbefallts att avgiva utlåtande i frågan, har i skrivelse den 28 februari 1921 uttalat sin anslutning till generaltullstyrelsens uppfattning, att de nu gällande bestämmelserna i tulltaxan angående förtullningen av skodon vore i flera hänseenden olämpliga och ägnade att bereda svårigheter vid tullbehandlingen samt — under framhållande att de förarbeten, som verkställts för att tjäna som underlag för ett blivande förslag till helt ny tulltaxa, ännu icke vore fullbordade, och att avdelningen fördenskull icke vore beredd att omedelbart framlägga förslag till vare sig definitiv eller tillfällig reglering av tullsatserna för skodon — förklarat sig villig att efter skyndsamt fullbordande av en för ändamålet redan igångsatt utredning rörande de i styrelsens framställning berörda frågor tillse, huruvida icke avdelningen kunde inkomma med något förslag till avhjälpande av de påtalade olägenheterna.

Ett sådant förslag har också sedermera från tullavdelningen inkommit. Såsom motivering till förslaget anföres följande:

»Sedan numera den av avdelningen i samråd med sakkunniga, representerande bland annat såväl den inhemska skofabrikationen som handeln med skodon, igångsatta utredning slutförts, får avdelningen i underdånighet avgiva följande utlåtande i ärendet.

Avdelningen har vid bedömandet av denna fråga utgått ifrån, att vid den omreglering av tulltaxebestämmelserna för skodon, som av generaltullstyrelsen påyrkats, den till grund för nuvarande bestämmelser i ämnet otvivelaktigt liggande tanken, nämligen att grövre och enklare skodon böra lindrigare beskattas än lättare

och finare sådana, fortfarande skulle i möjligaste mån upprätthållas, ävensom att de för de olika kategorierna av skodon avsedda tullsatsernas höjd skulle förbli oförändrad. Avdelningen är nämligen för närvarande icke beredd att framlägga förslag till en definitiv reglering av ifrågavarande tullsatser, utan åsyftas här allenast en provisorisk anordning, som icke må föregripa det resultat, vartill avdelningens utredningar på hithörande område framdeles kunna föranleda.

Det har, såsom av generaltullstyrelsen framhållits, och som också av de av avdelningen tillkallade sakkunniga enstämmigt vitsordats, visat sig, att den i nuvarande tulltaxa gällande princip för tullbehandlingen av skodon av färgade skinn (rubrikerna 210 och 211), enligt vilken differentieringen i detta hänseende bygges på de i skodonen ingående skinnens egenskap av färgade eller icke färgade, i tillämpningen fört med sig betydande tulltekniska svårigheter och olikformigheter i tullbehandlingen likvärdiga skotyper emellan, svårigheter, vilka ökats genom formuleringen av den vid rubrik 210 fogade anmärkningen.

Då det gällt att finna en mera rationell indelningsgrund, har det legat nära till hands att undersöka, huruvida i utlandet tillämpade bestämmelser kunde i detta hänseende tjäna till vägledning, och har avdelningen därvid framförallt fäst sig vid den i den tyska och österrikiska tullagstiftningen förekommande uppdelningen av tullrubrikerna för skodon med hänsyn till vikten per par. Onekligen är detta system enklare i tillämpningen än det nuvarande svenska, och så tillvida ger det uttryck åt samma tanke som detta, som åtskillnaden mellan grövre och finare skodon i allmänhet motsvaras av en skillnad i vikten per par. En närmare prövning ger emellertid vid handen, att ifrågavarande system är behäftat med betydande olägenheter. Bestämmas tullsatserna olika för olika viktklasser, lär det bliva en nödvändig följd, att mansskodon bliva jämförelsevis hårdare beskattade än dam- och barnskodon av motsvarande kvalitet, och att även inom vardera av dessa grupper liknande ojämnheter uppstå. För att råda bot härpå skulle man nödgas införa särskilda viktgränser för dessa olika slag av skodon, men detta skulle givetvis i hög grad komplicera tullbehandlingen. Dessutom kan erinras, att det med ett sådant system lätteligen bleve fallet, att skodon, vilka i tillverkningen ställt sig dyrbarare, kunde komma att beläggas med lägre tullsats än sådana med billigare framställningskostnad, på den grund att de t. ex. genom påläggande av dubbelsulor, genom utökning av skaften eller genom användande av tyngre foder kommit att få en större vikt per par — allt olägenheter, vilka framträda så mycket skarpare, i samma mån skillnaden är stor mellan de olika tullsatserna, såsom i den svenska tulltaxan är fallet i högre grad än i den tyska.

Efter samråd med de tillkallade sakkunniga har avdelningen trott sig kunna nå det mål, man strävat efter, på en annan väg, nämligen genom att lägga det sätt, varpå bottnarna å skodonen fastsatts vid ovanläder och bindsula, till grund för indelningen av tulltaxerubrikerna. Ty det råder i detta hänseende en ganska bestämd skillnad mellan grövre och finare skodon, i det att beträffande de förra bottnarna merendels äro fästade genom pligg, stift eller skruvar, medan i fråga om de senare sulan i regel fastsatts medelst s. k. randsyning. Allmänt erkänns de pliggade skodonen såsom hållbarare, och lämpa de sig särskilt som arbetsskodon, medan däremot de randsydda med sina mjukare sulor förnämligast hava användning som lättare inneskodon. Det synes alltså som om en lämplig indelningsgrund vore vunnen, därest man med den lägre tullsatsen av 2 kronor per kilogram belade skodon med

bottnar, fastsatta vid ovanlädret och bindsulan medelst pligg, stift eller skruvar, och med den högre tullsatsen av 6 kronor per kilogram övriga skodon av skinn.

Det förekommer, att arbetsskodon importeras, vilka framställts på det sätt, att bottnarna fastsatts vid ovanlädret medelst stiftning, ehuru väl, måhända mest för utseendets höjande, en söm förekommer, varigenom de båda sulorna utan att fastsys vid ovanlädret blott sinsemellan förenats och skodonen sålunda tillsynes te sig som randsydda. Enligt ovan antydda förslag skola emellertid dessa skodon, vilka vid införseln hittills på grund av materialets beskaffenhet ofta hänförts till skodon av färgade skinn och således dragit den högre tullen av 6 kronor per kilogram, nu i stället komma att draga en tull av endast 2 kronor per kilogram. Å andra sidan lär kunna inträffa, att randsydda grövre skodon, vilka nu tullbehandlas enligt den lägre tullsatsen, enligt förslaget skulle komma att åsättas en tull av 6 kronor per kilogram. Avdelningen håller emellertid före, att den föreslagna principen, samtidigt som vid dess tillämpning anledningen till kemisk undersökning av de i skodonen ingående skinnens egenskap bortfaller och även i övrigt förenkling av tullbehandlingen ernås, bättre än den nu tillämpade ansluter sig till den förut omnämnda huvudtanke, som får antagas ligga till grund för differentieringen av tullsatserna i den nuvarande taxan.

Till förhindrande av att faktiskt randsydda skodon, å vilka sulan exempelvis i hälften till förstärkning även fastsatts med stift, skulle importeras under den lägre tullsatsen, torde böra angivas, att denna endast äger tillämpning å skodon, där botten fastsatts *uteslutande* medelst pligg, stift eller skruvar.»

På grund av vad sålunda anförts har tull- och traktatkommitténs tullavdelning anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för att rubrikerna nr 210 och 211 i gällande tulltaxa måtte erhålla följande lydelse:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats kr. öre
Skodon:			
andra:			
av skinn:			
210.	med bottnar, fastsatta vid ovanlädret och bindsulan uteslutande medelst pligg, stift eller skruvar; ävensom skodon av pälswerk	1 kg.	2: —
211.	andra	1 kg.	6: —

En av kommitténs ledamöter, herr F. Månsson, har enligt anteckning till protokollet förklarar, att han icke hunnit så ingående göra sig förtrogen med det föreliggande ärendet, att han nu ansåge sig kunna avgiva sitt votum vare sig för eller emot det framlagda förslaget, varför han förbehölle sig full handlingsfrihet vid ärendets vidare behandling.

Departements-
chefen.

De av generaltullstyrelsen anförda olägenheter, som äro förenade med tillämpningen av nu gällande bestämmelser rörande tullbehandlingen av skodon av skinn, och vilka av de hörda sakkunniga enstämmigt vits-

ordats, synas mig vara av så besvärande natur, att en tulltaxeändring snarast möjligt bör komma till stånd. Den i ärendet förebragta utredningen har även givit vid handen, att förändringen ej lämpligen bör begränsas till ett förtydligande av den till tulltaxerubriken 210 fogade anmärkningen, vilken avser att klargöra vad som rätteligen bör innefattas under begreppet »skodon av svartfärgade skinn». Genom en sådan begränsning skulle nämligen de tulltekniska svårigheterna beträffande skodon av annan än svart färg komma att kvarstå. Det synes vidare vara ådagalagt, att grunden för differentieringen i tullbeskattningen, nämligen de i skodonen ingående skinnens egenskap av färgade eller icke färgade, med hänsyn därtill att färgade skinn alltmera kommit till användning även vid tillverkning av grövre skodon nu ej kan anses ändamålsenlig, i det densamma i vissa fall visat sig medföra en hårdare tullbeskattning än som vid bestämmelsernas tillkomst synes hava varit avsedd. Även ur sistnämnda synpunkt lär en mera genomgripande förändring böra vidtagas.

De överklagade olägenheterna torde väsentligen kunna undanröjas genom det ändringsförslag beträffande rubrikerna 210 och 211 i gällande tulltaxa, som av tull- och traktatkommitténs tullavdelning framlagts. Jag har desto större anledning tillstyrka bifall till detsamma, som det rönt anslutning från representanter såväl för den inhemska skofabrikationen som för skohandlarna, samt med hänsyn därtill, att tull- och traktatkommittén vid avgivande av sitt slutliga förslag till ny tulltaxa bliver, därest det nu framlagda, provisoriska förslaget av riksdagen antages, i tillfälle att taga hänsyn till de vid dess tillämpning gjorda erfarenheter.

På grund av vad jag sålunda anført och då de ändrade bestämmelserna torde böra träda i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen dels besluta att rubrikerna nr 210 och 211 i gällande tulltaxa skola erhålla följande ändrade lydelse:

Hemställan.

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats kr. öre
Skodon:	_____		
andra:			
av skinn:			
210.	med bottnar, fastsatta vid ovanlädret och bindsulan uteslutande medelst pligg, stift eller skruvar; ävensom skodon av pälsverk	1 kg.	2: —
211.	andra	1 kg.	6: —.

dels ock förklara, att de ändrade bestämmelserna skola träda i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

Martin Philipson.